

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100685

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-09-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Уманського національного університету садівництва № 346/ст від 27.09.2023

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Парахненко Владислав Геннадійович

2. Vladyslav G. Parahnenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 103

Назва наукової спеціальності: Науки про Землю**

Галузь / галузі знань: природничі науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Науки про Землю

Дата захисту: 30-08-2023

Спеціальність за освітою: Прикладна екологія та збалансоване природокористування

Місце роботи здобувача: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 1999

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.29.35, 39.19.31

Тема дисертації:

1. Географія інвазивної флори у придорожних ландшафтах залізниць Кіровоградської області
2. The thesis explores regularities of distribution of invasive flora within the roadside landscapes of railways in Kirovohrad region.

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено дослідженню закономірностей поширення інвазивної флори в межах придорожніх ландшафтів залізниць у Кіровоградській області. Визначено місце досліджень інвазивної флори у студіях з антропогенного ландшафтознавства, обґрунтовано наукові засади інвазивної геофлористики – дисципліни, що мала б вивчати закономірності геопросторового поширення інвазивних видів рослин, сформульовано методологічні засади й методи інвазивно-геофлористичних досліджень, окреслено їхні міждисциплінарні зв'язки та поняттєво-термінологічний апарат, виділено етапи розвитку досліджень геопросторового поширення фітоінвазій. Окреслено основні риси геологічної будови, рельєфу, клімату, гідрографії, ґрунтів, природної рослинності, а також охарактеризовано ландшафти Кіровоградської області.

Проаналізовано різноманіття представників інвазивної флори придорожних ландшафтів залізниць Кіровоградської області як за видовим складом, так і за систематичним положенням видів та життєвими формами рослин. Відзначено, що більшості інвазивних видів, які утворюють фракцію флори залізниць Кіровоградської області, притаманні такі риси, що сприяють їхньому значному поширенню: еврибіонтність, швидкий ріст, великі розміри, високі темпи розмноження, наявність отруйних речовин, які захищають рослини від поїдання тваринами. Окреслено суть і принципи районування в науках про Землю, обґрунтовано й представлено схему інвазивно-геофлористичного районування території Кіровоградської області, окреслено значення проблеми боротьби з фітоінвазіями. Наголошено, що певні особливості в процесі районування виникають через акцентування на значенні антропогенної складової ландшафтоутворення, пов'язаної з прокладанням залізниць. Ключові слова: інвазивна флора, інвазивна геофлористика, придорожні ландшафти залізниць, чужорідні види, адвентизація, фітоінвазії, інвазивно-геофлористичне районування.

2. Analyzes the diversity of invasive flora of roadside landscapes of railways of Kirovohrad region in terms of species composition and systematic position of species and life forms of plants. It is marked that most invasive species that make a fraction of the flora of the railways of Kirovohrad region have the following features that contribute to their significant spread: eurybionty, rapid growth, large size, high reproduction, the presence of toxic substances that protect plants from being eaten by animals. The thesis explores regularities of distribution of invasive flora within the roadside landscapes of railways in Kirovohrad region. Defines the place of research of invasive flora in studies of anthropogenic landscape, substantiates the scientific principles of invasive geofloristics – a discipline that should study space principles of formation of the alien flora, methodological grounds and methods of synphytocenological research, their conceptual and terminological apparatus are outlined, stages of research elaboration on phytointvasions are singled out. Outlines the main features of geological structure, relief, climate, hydrography, soils, natural vegetation, and describes the landscapes of Kirovohrad region. Outlines the essence and principles of zoning in Earth sciences, substantiates and presents the scheme of invasive-geofloristical zoning of Kirovohrad region, outlines the importance of phytointvasion. It is emphasized that certain features in the process of zoning arise due to the emphasis on the importance of the anthropogenic component of landscaping associated with the construction of railways. Key words: invasive flora, invasive geofloristics, roadside landscapes of railways, alien species, adventization, phytointvasions, invasive-geofloristical zoning.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Широке застосування технологій більш чистого виробництва та охорони навколишнього природного середовища

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Кисельов Ю.О., Суханова І.П., Парахненко В.Г., Швець Я.А., Черниш В.І. Адвентивна флора України: географічні особливості поширення. Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. 2020. № 30 (1). С. 9–13.
- Кисельов Ю.О., Парахненко В.Г. Географічні закономірності поширення інвазійної флори залізниць Кіровоградської області. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 2021. Т. 51. №2. С. 38–48.
- Кисельов Ю.О., Парахненко В. Г. Формування наукових засад антропофітоценології як галузі антропогенного ландшафтознавства. Науковий вісник Чернівецького університету. Серія «Географія». 2022. Випуск 838. С. 28–36.
- Парахненко В. Г. Просторова диференціація території Кіровоградської області за ознакою поширення інвазивної флори залізниць. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Географічні

науки, вип. 17. 2022. С. 55–61.

- Парахненко В. Г. Економічні збитки фітозабрудненості екосистем території навколо залізниць адвентивними рослинами в місті Знамянка Кіровоградської області. Економічні горизонти. 2022. №1(19). С. 64–72.
- Кисельов Ю.О., Шлапак В.П., Парахненко В.Г., Черниш В.І. Дослідженість проблеми адвентизації флори в Україні та світі. Scientific World Journal. Вип. 7. Ч.3. Березень 2021. С. 135–140.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0108U009772

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кисельов Юрій Олександрович

2. Yuriy Kyselov

Кваліфікація: д.геогр.н., професор, 11.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0530-1892

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисик Григорій Іванович

2. Grogoriy Denisik

Кваліфікація: д.геогр.н., професор, 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0941-9217

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, буд. 32, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ситник Олексій Іванович

2. Oleksiy Sytnyk

Кваліфікація: к. геогр. н., доц., 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8120-7032

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максименко Надія Василівна

2. Nadiia Maksymenko

Кваліфікація: д. геогр. н., професор, 11.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7921-9990

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Поліщук Валентин Васильович
2. Valentyn Polishchuk

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8157-7028

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський національний університет садівництва

Код за ЄДРПОУ: 00493787

Місцезнаходження: вул. Інститутська, буд. 1, Умань, Уманський р-н., 20301, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Сонько Сергій Петрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Сонько Сергій Петрович

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Коротеев Микола Анатолійович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна